

Кульбіда М. В.

*аспірант кафедри міжнародних економічних відносин і бізнесу
Навчально-наукового інституту міжнародних відносин
Національного авіаційного університету*

Kul'bida M. V.

*PhD student of International Economic Relation
and Business Department
Scientific-Educational Institute of International Relations
National Aviation University*

НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ З МВФ

Анотація. У статті здійснено аналіз основних нормативно-правових документів, на яких базуються взаємовідносини між Україною та МВФ, огляд основних етапів співробітництва України з МВФ, а також головних проблем співробітництва з метою вдосконалення його механізмів задля підвищення ефективності використання ресурсів Фонду та реалізації структурних реформ в Україні.

Ключові слова: МВФ, міжнародні фінансові організації, кредитування, зовнішні запозичення, організаційні механізми.

Вступ та постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку світового господарства та міжнародних економічних відносин МВФ відіграє ключову роль у світовій фінансовій архітектурі шляхом надання фінансової, технічної та аналітичної допомоги країнам-членам, а також здійснює нагляд за міжнародною валютною системою. Нині однією з головних проблем соціально-економічного розвитку України є ефективне вдосконалення механізмів взаємовідносин з міжнародними фінансовими організаціями, зокрема МВФ. Незважаючи на те, що Україна почала співпрацю з МВФ практично з моменту отримання незалежності, питання шляхів удосконалення організаційних механізмів взаємовідносин з Фондом розкрито недостатньо. Національна економіка перебуває у скрутному становищі, а одним з головних її донорів є МВФ. Це зумовлює необхідність детального аналізу нормативно-правового забезпечення та виявлення наявних недоліків.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Протягом останніх років проблематиці взаємовідносин між Україною та МВФ присвячено велику кількість наукових досліджень, зокрема її досліджували І.І. Вербицька, В.М. Данилишин, Б.В. Соболев, Г.М. Терещенко, А.С. Філіпенко. Крім того, важливу роль відіграють доповіді та аналітична робота працівників Фонду.

Метою роботи є окреслення та аналіз вітчизняної нормативно-правової бази, що впливає на взаємовідносини з МФО, зокрема МВФ, що дасть змогу більш чітко зрозуміти, що потрібно покращити чи змінити для подальшої ефективної та продуктивної співпраці.

Результати дослідження. Сьогодні практично не залишилося країн, що не є членами МВФ (станом на кінець 2018 року ними є 189 держав). У 1992 році Україна долучилась до Фонду, який має велике значення для економічного розвитку та інтеграції у світове господарство будь-якої молодшої держави. Так, згідно зі згодою МВФ та Групи Світового банку, Верховна Рада України ухвалила Закон України «Про вступ України до Міжнародного валютного фонду, Міжнародного банку реконструкції та розвитку, Міжнародної фінансової корпорації, Міжнародної асоціації розвитку та Багатостороннього агентства по гарантіях інвестицій» від 24 червня 1992 року № 2402-ХІІ [1], відповідно до якого на Міністерство фінансів України (Мінфін) покладається здійснення всіх фінансових опера-

цій між Україною та міжнародними фінансовими організаціями (МФО).

Згідно з вищезгаданим Законом Україна виступає як позичальник, Національний банк України (НБУ) – як банк – держатель коштів МФО, які здійснюють фінансування в межах України. В разі потреби Мінфін або НБУ надають інструкції, що необхідні для виконання зобов'язань України. Крім того, НБУ є розпорядником кредитів, отриманих від МВФ, а погашення та обслуговування наданих кредитів здійснюється його коштом.

Організаційна схема для отримання позики Україною від МВФ не відрізняється від інших країн-членів. Цей процес складається з двох етапів:

1) країна надсилає запит стосовно бажання отримати фінансову допомогу, але перед формальним зверненням країна зобов'язана провести консультації зі співробітниками Фонду, що включають оцінювання стану економічної та фінансової ситуації, обсягу необхідної допомоги та умов щодо її надання;

2) лише після перемовин з Фондом між МВФ та країною-позичальником підписується Меморандум про фінансову та економічну політику, який окреслює цілі та комплекс макроекономічних і структурних трансформацій, що уряд країни-позичальника зобов'язується здійснити для отримання кредиту; згодом співробітники Фонду від імені країни позичальника надають до Виконавчої ради МВФ Листа про наміри, де шляхом голосування вирішується питання про те, чи надавати фінансову допомогу країні [2, с. 26].

Зазвичай позика МВФ у межах програми фінансування надається частинами, тобто траншами, що посилює контроль за використанням коштів та аналізом економічної ситуації у країні-позичальниці.

Кредитування України Фондом також завжди починалося з укладання такого Меморандуму, що є початковим етапом реалізації та організації активного співробітництва.

З огляду на зазначене Мінфін є відповідальним за підготовку до підписання Листів про наміри, забезпечення отримання траншів від Фонду, а також після затвердження Виконавчою радою МВФ відповідного Механізму (Програми) для України, розроблення проектів угод між Кабінетом Міністрів України (КМУ) та НБУ щодо

Таблиця 1

Фінансовий стан України у МВФ
станом на 31 липня 2018 р.

Показники	СПЗ, млн.	Квота, %
<i>Рахунок загальних ресурсів</i>		
Квота	2 011,80	100,0
Валютні авуари (валютний курс)	9 790,56	613,84
Стан резервного траншу	0,24	0,01
<i>СПЗ</i>		
Чисте сукупне розміщення	1 309,44	100,0
Авуари	645,15	49,27
<i>Непогашені транші та кредити</i>		
Угода про надання фінансування SBA	1 600,67	79,56
Угода про надання фінансування EFF	6 178,26	307,10

Джерело: побудовано автором за даними МВФ, де SBA – програма “Stand-By”, а EFF – Механізм розширеного кредитування

«Про внесення змін до деяких законів України щодо особливостей фінансового контролю окремих категорій осіб» від 23 березня 2017 року № 1975-VIII, згідно з яким державні службовці зобов'язуються надавати повну інформацію про доходи та майно, а також «Про створення Вищого антикорупційного суду» від 19 червня 2018 року № 2470-VII, що відкриває нові можливості в боротьбі з корупцією урядовців [6, с. 113].

Варто відзначити, що значна частина коштів, залучених від МВФ, була використана для стабілізації фінансової ситуації в країні, збільшення національних резервів, фінансування дефіциту платіжного балансу, обслуговування зовнішнього боргу тощо. До того ж надані кредити мають неінфляційний характер, тобто темпи інфляції щодо скорочення ВВП не впливають на розмір кредиту. Таким чином, такі кредити, які були надані в скрутний час, є вигідними для України, адже без них розміри економічної кризи та її наслідки були б для нашої країни значно гіршими. Формування, зокрема завдяки позикам МВФ, валютних резервів НБУ дало змогу підтримувати стабільність національної валюти, успішно провести грошову реформу, ввести з часом повну конвертованість гривні за поточними операціями. Крім того, збільшення валютних резервів та їх високий рівень є підтвердженням стабільності фінансової системи країни, що підвищує рівень довіри до неї. Як засвідчує світова практика, кредитування з боку МВФ (на пільгових умовах порівняно з ринковими) надає країнам певний час для реалізації політики структурної перебудови та реформ, які дадуть змогу відновити умови стійкого та сталого економічного зростання, зайнятості та соціальних інвестицій [7].

Як видно з рис. 1, хоча міжнародні резерви України суттєво збільшилися за допомогою ресурсів Фонду, вони повинні використовуватися як ресурс для втілення у життя ефективної, соціально та економічно вигідної довгострокової програми розвитку.

Доцільність залучення кредитів від МВФ залежить від їх цільового використання. Країна може залучати кредити Фонду для модернізації чи створення нових технологій, розвитку бізнесу, покращення соціально-економічних умов, відповідно, таке кредитування є надзвичайно вигідним завдяки низьким процентним ставкам по кредитах. Іншим варіантом використання кредитів є споживання, тобто країна спрямовує кошти на виплату зарплат, пенсій, погашення заборгованості перед співробітниками державних підприємств. У такій ситуації нові кредити не допомагають вирішити наявні проблеми дер-

забезпечення фінансовими інструментами, погашення та обслуговування траншів за відповідною програмою, які надійшли Уряду України від Фонду, а також здійснення моніторингу виконання програми та фінансової політики в межах програм МВФ.

Варто відзначити, що функції формування та забезпечення державної політики у сфері співробітництва з МФО до весни 2015 року здійснювало Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (Мінекономрозвитку). Однак, як зазначалося вище, у статутних документах МФО взаємовідносини з країною-позичальником здійснюються через Мінфін. Тобто покладання функцій щодо координації співробітництва з МФО на Мінекономрозвитку привело до дублювання та неясності щодо управління державними коштами між Мінфіном та зазначеним Міністерством.

Затвердження Постанови КМУ «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України» від 8 квітня 2015 року № 387 [3] забезпечило зосередження функцій управління державними коштами, формування єдиної політики у сфері державних фінансів, системного підходу до управління державними ресурсами та дієвого контролю щодо заборгованості в країні та виконання Державного бюджету України в межах одного міністерства, а саме Мінфіну.

Запозичення, які здійснюються Україною від МФО, відповідно до вимог Бюджетного кодексу, затверджуються Законом «Про Державний бюджет України» та спрямовуються на реалізацію інвестиційних і системних проектів згідно з їх цільовим призначенням. Статтею 16 Бюджетного кодексу України встановлено, що право на здійснення внутрішніх та зовнішніх запозичень належить державі в особі Міністра фінансів за дорученням КМУ, а статтею 15 затверджується, що Мінфін має право вибирати кредитора, вид позики та валюту запозичення [4].

Сучасний стан економіки України свідчить про загострення потреби у фінансових ресурсах для здійснення економічних реформ, вирішення соціальних проблем тощо. Як суб'єкт світової економіки наша країна активно співпрацює з МФО, що посилює її кредитну залежність та збільшує обсяги зовнішньої заборгованості.

Проте Розрахункова палата України, аналізуючи стан державної заборгованості, виявила порушення вимоги частини другої статті 18 Бюджетного кодексу України щодо дотримання граничного обсягу гарантованого державою боргу та необхідності для схвалення плану заходів з приведення загального обсягу державного боргу до встановлених вимог у разі перевищення його розміру, але цю вимогу не виконано. Крім того, встановлено, що Порядок розроблення середньострокової стратегії управління державним боргом і контролю за її реалізацією, затверджений Постановою КМУ від 27 жовтня 2010 р. № 978, не відповідає статті 21 Бюджетного кодексу України [5, с. 40].

Поточна позиція України у відносинах з МВФ відображена в табл. 1.

На думку Г.М. Терещенко, до здобутків можна віднести ухвалення Законів України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розбудови інституційної спроможності НБУ» від 18 червня 2015 року № 541-VII, що значно посилює незалежність та ефективність НБУ; «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення системи гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможності банків з ринку» від 16 червня 2015 року № 515-VIII, який значно підвищує рівень захисту вкладів громадян та полегшує доступ до депозитів у проблемних банках;

жавного бюджету, а погіршують соціально-економічну ситуацію в країні. Ще одним варіантом залучення кредитування є необхідність обслуговування та погашення наявної заборгованості. Цей варіант є привабливим лише тоді, коли конкретний кредит має кращі умови, ніж попередній, тобто спостерігається реструктуризація наявної заборгованості.

Співпрацю України та МВФ можна розділити на декілька основних етапів, які мали значний вплив на становлення та розвиток вітчизняної фінансової системи. В періодизації взаємин між Україною та МВФ можна виділити ключові етапи співпраці. Так, І.І. Вербицька виділяє десять таких етапів [8, с. 34], однак залежно від програм співробітництва на підставі даних Мінфіну ми пропонуємо виділити 6 етапів розвитку співпраці, що представлені в табл. 2.

З табл. 2 випливає, що перші програми між Україною та МВФ беруть свій початок з 1994 року, а найбільшу потребу в позиках Фонду наша держава відчувала в періоди кризових явищ, зокрема на подолання наслідків світової фінансової кризи 2008 року, а також на відновлення економічного зростання після буремних подій на теренах України з 2014 року.

Сьогодні, без сумніву, в Україні немає більш вигідних та надійних кредиторів, ніж МВФ. Крім того, Фонд є головною міжнародною фінансовою інституцією, хоча формально інші кредитори діють самостійно, проте виділення чи невиділення кредитів від МВФ є своєрідним сигналом для них [9].

Остання програма – Механізм розширеного кредитування (EFF) – була спрямована на відновлення макроекон

номічних стабілізації в Україні, проведення структурних реформ та створення фундаменту для соціально-економічного зростання. Зокрема, в межах цього механізму Україна вже здійснила низку ключових реформ у сфері енергетики, банківського сектору, незалежності НБУ, оздоровлення державних фінансів, реформування сектору державних підприємств та боротьби з корупцією [6]. Однак запровадження воєнного стану на окремих територіях України може негативно вплинути на подальшу співпрацю та запровадження нової програми “Stand-By”, що повинна замінити наявний механізм розширеного кредитування. Хоча формально юридичних обмежень щодо продовження співпраці з Україною у Фонду немає, МВФ може мати сумніви щодо того, для чого запроваджено воєнний стан: задля безпеки країни чи задля підсилення позицій влади перед виборами. Окрім того, після запровадження воєнного стану великий бізнес навряд чи ризикуватиме інвестувати в Україну, адже багато хто з бізнесменів сприйматиме її як країну де ось-ось може розпочатися повномасштабна війна. Такий сценарій може спровокувати відтік капіталу з країни, що збільшить дефіцит платіжного балансу, як наслідок, приведе до зменшення золотовалютних резервів та падіння курсу національної валюти.

Процентна ставка за кредитом EFF становить 3,05% річних, що значно нижче за будь-які кредити з інших джерел (наприклад, протягом 2010–2013 років Україна залучала кредити в середньому під 8% річних) [6, с. 114]. Кредитування від МВФ надається на 10 років, перші 5,5 років є пільговим періодом, а виплати за кредитом здійснюються щоквартально.

Основні проблеми, які відзначаються експертами у сфері співробітництва України з Фондом, пов'язані з питанням неефективного використання коштів, залучених Україною від МВФ. Хронічні невиконання умов Фонду, а також постійні політичні та економічні кризи в Україні призвели до критичного загострення дефіциту платіжного балансу, а повільне реформування як фінансово-економічних механізмів, так і соціально-економічних структурних реформ ще більше загостило цю ситуацію.

У середньостроковій перспективі Україна повинна відійти від практики залучення кредитів МВФ задля фінансування дефіциту платіжного балансу,

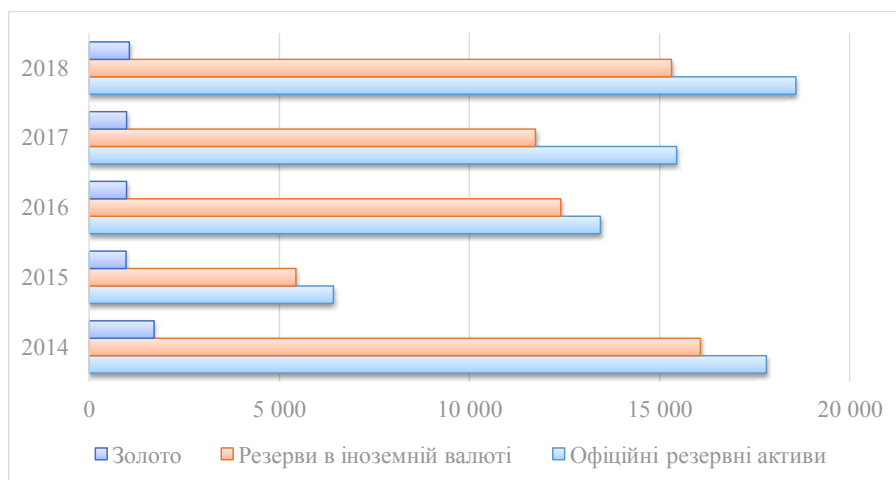

Рис. 1. Міжнародні резерви України протягом 2014–2018 років, млн дол. США

Джерело: побудовано автором за даними НБУ

Хронологія співробітництва України та МВФ

№	Етапи	Програма фінансування	Передбачений обсяг кредиту
1	1994–1995 роки	Системна трансформаційна позика.	498,7 млн. СПЗ (763,1 млн. дол. США).
2	1995–1998 роки	Трирічна програма “Stand-by”.	1,318,2 млн. СПЗ (1,935 млн. дол. США).
3	1998–2002 роки	Механізм розширеного фінансування.	1,193,0 млн. СПЗ (1,591,0 млн. дол. США).
4	2002–2008 роки	Технічна та консультативна допомога.	Безкредитний період.
5	2008–2010 роки	Кредитний механізм “Stand-by”.	11 млрд. СПЗ (16,43 млрд. дол. США), фактично 10,6 млрд. дол. США.
	2010–2013 роки	Кредитний механізм “Stand-by”.	10 млрд. СПЗ (15,1 млрд. дол. США).
6	2014–2015 роки	Кредитний механізм “Stand-by”.	10,9 млрд. СПЗ (16,5 млрд. дол. США).
	2015–2018 роки	Програма розширеного фінансування.	12 млрд. СПЗ (17,5 млрд. дол. США).

Джерело: побудовано автором за даними МФУ

Таблиця 2

використовуючи за можливості інші інструменти фінансування дефіциту разом з активною реалізацією структурної перебудови.

Аналіз вимог МВФ до України для отримання наступних траншів викликав невдоволення як в уряді, так і в суспільстві, зокрема такі соціальні вимоги, як пенсійна реформа, підвищення ціни на газ для населення, земельна реформа, упорядкування пільг. Однак МВФ як і будь-який кредитор, має право вимагати від країни-позичальника усунення тих чи інших фінансових проблем в економіці держави, приведення у відповідність до міжнародних вимог збалансованості бюджету тощо, тобто Фонд як кредитор хоче бути впевненим у поверненні наданих коштів [10].

Отже, вимоги МВФ до країни-члена, зокрема до України, мають одну головну мету, що полягає у зниженні державних видатків, що збільшує надходження до бюджету. Зрештою, це має зміцнити фінансовий стан країни та зменшити необхідність залучення нових кредитів, а також гарантувати платоспроможність країни.

Загалом питання співробітництва з Фондом можна розділити на стратегічні й тактичні. Проблеми стратегічного характеру, що випливають з основних документів, на яких базуються принципи діяльності Фонду, а саме принципів Вашингтонського консенсусу, зазвичай є основою економічної політики МФО щодо реалізації програм у країнах, що мають економічні чи фінансові труднощі.

На думку Б.М. Данилишина, деякі принципи Вашингтонського консенсусу, що інтерпретуються для країн, що розвиваються, потребують корекції щодо нашої країни, а саме переходу до торгівлі без обмежень. Наприклад, Японія, Корея та Китай насамперед створили якісну конкурентоспроможну промисловість і лише після цього зменшили чи скасували мита, а також лібералізували обмежувальні заходи нетарифного характеру (до речі, розвинені країни вміло використовують саме нетарифні заходи захисту національних виробників, і нам тут є чого повчитися) [9].

До того ж кризові явища в економіці приводять до посилення протекціоністських заходів в економіці щодо національних виробників. Ефективність інститутів, створених державою, та самої держави як інституту визначає не лише внутрішні параметри й умови розвитку країни та структурний профіль її виробництва, але й конкурентоспроможність країни на світовому ринку. Неефективність таких інститутів є проявом неефективності самої держави у тій чи іншій сфері господарської діяльності, зокрема у сфері промисловості [11, с. 143–147].

Таким чином, цілеспрямована політика держави щодо прогресивної зміни структурних та технологічних параметрів виробництва виступає обов'язковою умовою підвищення ефективності економіки України. Адаже саме розвиток промисловості приводить до збільшення виробленої в державі доданої вартості, що так само сприяє зростанню її благополуччя. Сучасна промисловість може бути створена лише за такої обов'язкової умови як здійснення державою відповідної протекціоністської політики, тоді як вільна торгівля не тільки не сприяє створенню промислових підприємств, що відповідають актуальному у світі технологічному укладу, але й призводить до руйнування наявної промисловості.

Принципи Вашингтонського консенсусу не передбачають формування в країнах, що розвиваються, інститутів сприяння технологічному лідерству, тоді як такі інститути існують та успішно функціонують у розвинених країнах.

Лідерство країн у світі протягом останніх століть тісно пов'язане з прагненням до технологічної переваги. Україна ігнорувати це не може [12, с. 77].

Передбачувана Вашингтонським консенсусом повна лібералізація валютного та фінансового ринків у вітчизняних реаліях, ймовірно, здатна привести до їхнього розбалансування з можливим подальшим колапсом. Наприклад, провідні країни світу після Великої рецесії не тільки переконалися в необхідності посилення регулювання національних фінансових ринків, але й активно реалізували це на практиці. Тобто лібералізація валютного та фінансових ринків доцільна, але здійснювати її треба без поспіху та вчасно, а найголовніше, в правильній комбінації із заходами промислової політики.

Тактичними питаннями взаємин, що ґрунтуються на укладеному Меморандумі між Україною та Фондом, спрямовані на сприяння реформуванню та інституціональному розвитку нашої країни.

Негайне втілення цих болючих реформ в Україні (особливо на тлі приведення до ринкового рівня тарифів на енергоносії) погіршить і без того складну соціальну ситуацію в нашій країні. Отже, нам потрібно намагатися шукати компроміс, що, нашу думку, також в інтересах МВФ.

З точки зору економічної логіки позиція МВФ не викликає відторгнення, адже фінансування соціальних статей держбюджету не може надмірно виходити за межі можливостей економіки України (як це часто відбувалося раніше).

Питання приватизації визначених державних підприємств є ще одним з головних суперечливих питань. Багато фахівців небезпідставно стверджують, що зараз цінність українських активів невелика, тому проводити приватизацію недоцільно. Однак вартість підприємств без проведення модернізації буде знецінюватися ще більше, а з роками купа металу стане лише металобрухтом.

Ресурси, отримані від МФО, не повинні використовуватися для «затикання дірок» у бюджеті, а повинні мати довгостроковий та збалансований характер, зокрема бути спрямовані на реформи в конкретних галузях та реалізацію конкретних проектів. Таким чином, успішні реформи та реалізація проектів за підтримки МФО приведуть до покращення соціальних та економічних стандартів, а також слугуватимуть флагманом для подальшого сталого розвитку нашої держави [13, с. 24].

Висновки. Тривалий досвід співробітництва України з МВФ вказує на необхідність формування якісно нового підходу до загального осмислення ролі міжнародної допомоги різнопланового характеру та ресурсів МВФ як взаємодоповнюючих інструментів на шляху реалізації державної політики міжнародної інтеграції нашої держави, економічного та соціального розвитку, забезпечення інтересів України на зовнішньому ринку. В умовах політично-економічної кризи в Україні існує необхідність проведення значних інституційних та структурних реформ в усіх без винятку секторах. Україна досі посідає низькі місця за результатами міжнародних досліджень бізнес-середовища, корпоративного управління та ефективності. Вдосконалення механізмів співробітництва України з МВФ дасть змогу нашій державі більш активно й ефективно брати участь в роботі керівних органів цієї організації, а також більш ефективно користуватися всіма перевагами співробітництва держави з цією організацією.

Список використаних джерел:

1. Про вступ України до Міжнародного валютного фонду, Міжнародного банку реконструкції та розвитку, Міжнародної фінансової корпорації, Міжнародної асоціації розвитку та Багатостороннього агентства гарантування інвестицій: Закон України від 3 червня 1992 року № 2402-ХІІ. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2402-12>.
2. McDowell D. Brother, Can You Spare a Billion? (The United States, the IMF, and the International Lender of Last Resort). Oxford University Press, 2017. 249 p.
3. Про внесення змін до деяких постанов КМУ: Постанова КМУ від 8 квітня 2015 року № 387. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/387-2015-%D0%BF>.
4. Бюджетний кодекс України від 1 січня 2018 року № 2456-VI. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2456-17-%D0%BF>.
5. Звіт Рахункової палати України за 2017 рік. Київ, 2018. 316 с.
6. Терещенко Г.М., Капленко О.І., Северіна Х.І. Проблеми та перспективи залучення ресурсів міжнародних фінансових організацій. Наукові праці НДФІ. 2017. № 3 (80). С. 111–120.
7. Соболев Б.В. Щодо вдосконалення роботи України з МВФ – МБПР: аналітична записка. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/1601>.
8. Вербицька І.І. Моніторинг співпраці України з Міжнародним валютним фондом. Глобальні та національні проблеми економіки. 2017. № 16. URL: <http://global-national.in.ua/archive/16-2017/8.pdf>.
9. Данилишин Б.М. Співробітництво з МВФ: проблеми і перспективи. URL: https://dt.ua/macrolevel/spivrobitnictvo-z-mvf-problemi-i-perspektivi-_html.
10. Krasnolutska D. Ukraine Still Has Plenty to Do to Satisfy its \$17.5 Billion Bailout. URL: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2017-09-14/visit-of-imf-s-lipton-highlights-unfinished-business-for-ukraine>.
11. Кіндзерський Ю.В. Державна політика структурно-технологічної модернізації промисловості: дис. ... докт. екон. наук: спец. 08.00.03. Київ, 2015. 490 с.
12. Филипенко А.С. Экономическая глобализация: истоки и результаты. Москва: Экономика, 2010. 511 с.
13. Кульбіда М.В. Сучасні проблеми співробітництва України з міжнародними фінансовими організаціями. Сучасні можливості забезпечення соціально-економічного розвитку країн: матеріали доповідей міжн. наук.-практ. конференції (м. Ужгород, 16 вересня 2017 року). Ужгород: Гельветика, 2017. С. 22–24.

НАПРАВЛЕНИЯ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА УКРАИНЫ С МВФ

Аннотация. В статье осуществлены анализ основных нормативно-правовых документов, на которых базируются взаимоотношения между Украиной и МВФ, обзор основных этапов сотрудничества Украины и МВФ, а также главных проблем сотрудничества с целью усовершенствования его механизмов для повышения эффективности использования ресурсов Фонда и реализации структурных реформ в Украине.

Ключевые слова: МВФ, международные финансовые организации, кредитование, внешние заимствования, организационные механизмы.

THE WAYS OF IMPROVING COOPERATION BETWEEN UKRAINE AND THE IMF

Summary. The article provides an analysis of main legal documents forming the basis of relations between Ukraine and the IMF, an overview of main stages of cooperation between Ukraine and the IMF, as well as of key problems of the cooperation, in order to improve its mechanisms aimed to increasing the effectiveness of the use of the Fund's resources and to implementing structural reforms in Ukraine.

Key words: IMF, international financial institutions, lending, external borrowing, organizational mechanisms.